

Gràcia, districte educatiu

MESURA DE GOVERN

Juliol 2017

Ajuntament
de Barcelona
Gràcia

Índex de continguts

Exposició de motius	2
Antecedents	2
Línies d'Actuació al Districte de Gràcia	2
Eixos prioritaris.....	3
Objectius	4
Actuacions	5
A. Necessitats d'escolarització	5
B. Camins escolars.....	6
C. Patis escolars oberts al barri	7
D. Fomentar la participació dels infants i joves en la vida del Districte i impulsar activitats amb participació de l'alumnat.....	8
E. Potenciar la participació de la comunitat educativa.....	10
Pressupost i recursos necessaris	11
Seguiment i avaluació	12

Exposició de motius

Antecedents

La Mesura de Govern: *Impuls al projecte educatiu de ciutat per fer de Barcelona una capital de la innovació pedagògica*, presentada a la Comissió de Drets Socials, Cultura i Esports, al febrer de 2016 preveu garantir uns serveis públics educatius articulats al voltant d'una estratègia comuna i compartida, que redueixin les desigualtats i millorin la cohesió social, on tots els centres sostinguts amb fons públics tinguin els mateixos drets i obligacions i on no sigui possible la segregació per origen sexe o llengua.

Així mateix preveu millorar la qualitat, l'equitat i l'èxit educatiu, amb més participació i més autonomia per als centres, amb innovació educativa i treball en xarxa amb l'entorn.

Pretén també promoure l'educació al llarg de la vida, garantir una oferta de qualitat i suficient en tots els nivells i etapes educatives, impulsar una educació permanent àmplia i flexible i potenciar i prestigiar la formació professional. Aconseguir el reconeixement ple del dret de l'educació en el lleure de base comunitària.

La mesura també es marca com a objectiu impulsar la participació de la comunitat educativa i la coresponsabilitat dels diferents agents socials (famílies, col·lectius professionals, món de la cultura i de les arts) que permeti fer de l'educació un objectiu compartit i una eina bàsica del desenvolupament i la cohesió social. Aconseguir una administració educativa descentralitzada i més eficient.

Línies d'Actuació al Districte de Gràcia

Per altra banda, a les Línies d'Actuació al Districte de Gràcia per al mandat 2015-2019 es preveuen diverses mesures relatives a educació que es relacionen a continuació:

- Posar en funcionament l'escola bressol Petit Univers amb gestió pública
- Municipalitzar la gestió de les escoles Bressol Enxaneta i Caspolino
- Mapa escolar del Districte amb inclusió de les escoles bressol
- Cercar solars a la Vila de Gràcia per poder-hi construir una escola bressol, un centre d'educació infantil primària i un institut
- Programa de patis oberts. Ampliar-ne l'oferta
- Camins escolars: Potenciar-los i ampliar-los
- Projectes escolars amb el Centre de Recursos Pedagògics.
- Coeducació: millorar i ampliar projectes coeducatius

Eixos prioritaris

Aquesta Mesura de Govern pretén donar visibilitat a les actuacions en matèria educativa que s'estan duent a terme i les que es preveuen fins a finals de l'actual mandat. Es tracta d'una mesura global i holística sustentada en tres eixos prioritaris:

- **Suport a la planificació educativa (en aquells aspectes en els quals el Districte és competent)**
- **Millora dels entorns escolars i ús comunitari dels espais públics**
- **Participació de l'alumnat i de la comunitat educativa.**

Objectius

- Promoure una educació pública de proximitat i de qualitat
- Treballar conjuntament amb el Consorci d'Educació per disposar d'una oferta de places públiques per a totes les famílies que ho sol·licitin (Infantil, Primària i Secundària)
- Treballar conjuntament amb el Consorci d'Educació per revertir la pèrdua d'alumnat de 6è curs d'Educació Primària que passa de centres públics a concertats i per fer especialment atractiva l'oferta pública d'ESO al Districte.
- Incrementar l'oferta de places públiques d'Escola Bressol
- Promoure la participació d'infants i joves
- Impulsar la participació de la comunitat educativa
- Potenciar l'ús comunitari dels patis escolars
- Millorar els entorns escolars i potenciar la xarxa de camins escolars
- Promoure la col·laboració entre entitats culturals i cíviques i centres educatius
- Continuar impulsant la sensibilització i la difusió de les polítiques d'igualtat i la perspectiva de gènere a tota la comunitat educativa
- Avançar cap a un projecte educatiu de Districte/barri amb implicació comunitària

Actuacions

A. Necessitats d'escolarització

L'educació pública de qualitat i de proximitat és una prioritat d'aquest Ajuntament i es treballa activament en el marc del Consorci d'Educació per respondre a les demandes de les famílies i per avançar en un sistema més equitatiu i de qualitat capaç d'atendre la diversitat de tots i cadascun dels alumnes, i de compensar, mitjançant l'educació, les desigualtats.

Des del districte de Gràcia, en el marc de les competències que li són pròpies es treballa per la consecució d'aquesta prioritat.

a. Escola Bressol

Situació actual: El curs 2016-2107 de 826 sol·licituds de plaça en les 8 escoles bressol públiques de Gràcia s'ha assignat 414 places, un 50'2%.

D'acord amb l'IMEB, cercar solar per a la construcció d'una escola bressol a la Vila de Gràcia.

b. Educació Infantil i Primària

El curs 2017-18 s'iniciarà una nova escola amb dues línies de P3, en una ubicació provisional, al carrer Encarnació 61-63.

Des del Districte es treballa activament amb el Consorci per la concreció de la ubicació definitiva de l'escola, dins de la Vila de Gràcia.

c. Educació Secundària Obligatòria

El 65% de l'alumnat de Gràcia s'escolaritza a l'ESO en centres fora del districte, majoritàriament procedent dels barris de Vallcarca, La Salut i el Coll.

El Districte s'implica activament en l'objectiu aconseguir que el nou Institut Vallcarca, contemplat en la planificació educativa del Consorci, esdevingui una realitat en el termini més breu de temps possible.

A més a més i sempre d'acord amb el Consorci, caldrà analitzar la demanda de places públiques d'ESO a la Vila de Gràcia i preveure, si escau, un emplaçament per a un possible nou centre.

B. Camins escolars

Ampliar la xarxa de camins escolars fent èmfasi en el seu caire pedagògic i comunitari.

El projecte de camins escolars suposa un projecte educatiu transversal, participatiu, comunitari i sostenible; una estratègia educativa de participació de la comunitat educativa, els veïns i veïnes, establiments, per tal de millorar i transformar l'entorn de les escoles, tant a nivell físic (urbanístic) com relacional i sobretot millorar i dinamitzar la relació de les escoles amb l'entorn. Es pretén millorar i pacificar els entorns escolars, millorant-ne la seguretat, per tal de possibilitar una major autonomia dels nens i nenes en el seu camí a l'escola. Cada comunitat educativa imprimeix el seu propi caràcter en el camí escolar i tots són diferents.

A l'inici del curs escolar 2015-2016 hi ha 5 escoles públiques (Reina Violant, Turó del Cargol, Sagrada Família, Farigola, Montseny) i 3 escoles concertades (Patufet, Sant Josep i Jesuïtes Gràcia) amb camí escolar

Camins escolars susceptibles de ser inaugurats abans de final de mandat: escoles públiques: Pau Casals (ja inaugurat), La Sedeta, Rius i Taulet i Josep M^aJujol. Escoles concertades: Mare de Déu del Coll, Petit Virolai i Reina Elisenda.

Nous camins escolars a iniciar durant el mandat: escoles públiques: Patronat Domènec, Baldiri Reixac, Pare Poveda, Josep Maria de Sagarra, Univer; escoles concertades: Gravi; sempre amb el consens de les respectives comunitats educatives.

Continuar amb el manteniment i millora dels camins escolars que ja funcionen, fent especial èmfasi en aspectes urbanístics i elements de pacificació dels entorns escolars.

Optimitzar la coordinació interna del Districte i la implicació dels diferents serveis: s'ha creat una comissió interna de seguiment del programa.

Objectiu al final de mandat:

- 100% de les escoles públiques amb camí escolar iniciat o finalitzat
- 50% de les escoles concertades amb camí escolar iniciat o finalitzat

C. Patis escolars oberts al barri

Ampliar-ne l'oferta com a espai d'ús públic per famílies, infants i adolescents fora de l'horari escolar, en cap de setmana i en període de vacances escolars.

El projecte de Patis Escolars Oberts suposa oferir una alternativa de lleure de manera autònoma, en un context segur i de proximitat. Es tracta d'optimitzar l'ús dels centres escolars potenciant la seva vessant educativa i social, permetent l'ús comunitari de l'espai públic. Als patis escolars oberts es realitzen activitats de dinamització educativa de tipus esportiu, artístic i en família. Aquestes activitats són obertes i gratuïtes al barri.

A l'inici del curs escolar 2016-2017 hi ha oberts els següents patis:

ESCOLA	PERIODE OBERTURA	HORARI OBERTURA
Baldri Reixach	Setembre - Juny	Divendres, de 16'45 a 19'45h Dissabte d'11 a 14h
La Sedeta	Setembre - Juny	Diumenge, d'11 a 14h
Josep Maria de Sagarra	Setembre - Juny	Divendres, de 16'30 a 19'30
Montserrat	Setembre - Juny	Divendres, de 16'30 a 19'30
Montserrat	Nadal, del 24/12/2016 al 08/01/2017	De dilluns a dijous, d'11 a 14h

De l'anàlisi de les dades es constata que no hi ha cap Pati Escolar Obert a la Vila de Gràcia ni a Gràcia Nova, i també que durant les vacances escolars només se n'obre un en tot el districte.

Al gener del 2017 s'obre un nou pati escolar a la Vila de Gràcia (Escola Reina Violant), donant així cobertura a aquest barri.

ESCOLA	PERIODE OBERTURA	HORARI OBERTURA
Reina Violant	gener – Juny 2017 Setmana Santa, del 10 al 17 abril 2017	Dissabte, d'11 a 14h De dilluns a dijous, d'11 a 14h

(continuïtat curs 2017-18)

Durant les vacances d'estiu de 2017 s'obrirà un nou pati a l'escola Montseny, a més a més del que ja estava previst a la Sedeta, disposant així de dos espais en tot el districte. El cost del segon pati en període de vacances és assumit pel districte.

Estiu 2017:

ESCOLA	PERIODE OBERTURA	HORARI OBERTURA
Montserrat	26 de juny al 31 juliol	de dilluns a diumenge de 17'30 a 20'30h
La Sedeta	26 de juny al 31 juliol	de dilluns a diumenge de 17'30 a 20'30h

Objectiu al final de mandat:

- Obrir un segon pati a la Vila de Gràcia/ Camp d'en Grassot /Gràcia Nova, que funcioni durant el curs escolar
- En vacances d'estiu, Nadal i Setmana Santa, en cada torn, disposar de dos patis oberts al Districte: Zona Vallcarca, Penitents, la salut i el Coll i zona Vila de Gràcia, Gràcia Nova i Camp d'en Grassot

D. Fomentar la participació dels infants i joves en la vida del Districte i impulsar activitats amb participació de l'alumnat.

Impulsar la participació de les escoles i instituts en:

- L'Audiència Pública escolar del Districte: L'Audiència pública als nois i les noies de Barcelona és una forma de participació, a través de la qual l'alumnat de sisè de primària, secundària i educació especial fa propostes a l'Ajuntament de la ciutat i al Districte.
- El pregó de la Laia: Va dirigit a nens i nenes de 3r, 4t i 5è de primària. L'objectiu principal és potenciar el compromís i la implicació de l'alumnat en la millora del seu entorn i en la incidència en els valors de la convivència i la participació a la ciutat

Potenciar les visites de grups escolars a la Seu del Districte amb explicació del seu funcionament. S'està elaborant un material de suport a tal efecte.

Col·laborar activament amb el Centre de Recursos Pedagògics i potenciar les activitats adreçades a l'alumnat:

- Jocs Florals escolars: s'organitzen amb la finalitat de potenciar la lectura i l'escriptura entre l'alumnat del districte de Gràcia. Adreçats a alumnat de tots els nivells educatius.
- Fòrum de treballs de recerca: difondre la feina que han fet els nois i noies de 2n de Batxillerat dels centres del districte, posant en valor la creativitat i l'esforç de l'alumnat i també la tasca del professorat
- Congrés de la Ciència: Potenciar, coordinar i difondre activitats de recerca en educació infantil i primària i les competències científiques, lingüístiques i de comunicació.
- Juga amb Gràcia: Activitats esportives realitzades conjuntament entre diferents escoles del districte, de P4 a 5è de Primària.

Continuar coordinant i donant suport a les següents activitats també adreçades a l'alumnat:

- Trencadís de sons i colors al Park Güell: projecte pensat pels infants dels grups de 2 anys de les Escoles Bressol del districte de Gràcia. L'objectiu és sensibilitzar als infants davant el món sonor, el món visual, l'entorn natural, les produccions musicals, plàstiques i corporals. La cloenda es realitza al Park Güell i que es tanca durant unes hores.
- Setmana del camí escolar a la Vila: Les escoles del barri de la Vila de Gràcia amb camí escolar celebren cada any la Setmana del camí Escolar amb activitats i xerrades i una bicicletada popular com a cloenda.

Implicar els centres educatius i l'alumnat en activitats de caire cultural que es duen a terme al Districte:

- En la celebració del dia Mundial de Teatre 2018 organitzar la participació activa de l'alumnat de 2n cicle d'ESO i Batxillerat en col·laboració amb el professorat i el CRP
- Donar suport al projecte "Respectem els Guarnits" de la FFM
- Elaborar un catàleg d'activitats adreçades als centres educatius, en col·laboració amb la Federació de Colles de Cultura
- Difondre episodis i fets de la història graciencina com ara per exemple la Revolta de les Quines, mitjançant l'elaboració de materials pedagògics per treballar a l'aula.

Donar continuïtat a actuacions del Pla de coeducació del districte (octubre 2013) i potenciar noves actuacions de sensibilització de la comunitat educativa:

- Difondre els materials elaborats i els recursos de coeducació als centres del districte, incloent l'elaboració d'un catàleg.
- Crear una xarxa d'escoles coeducatives en col·laboració amb el Centre de Recursos Pedagògics
- Promoure programes de prevenció de la violència masclista en els centres educatius

Objectiu al final de mandat:

- Mantenir i/o incrementar la participació dels centres educatius en tots els programes.
- Consolidar la participació dels centres educatius i de l'alumnat en les activitats de caire cultural.

E. Potenciar la participació de la comunitat educativa.

Dinamitzar Consell escolar de Districte.

Al mes de gener de 2107 es va presentar a la Comissió de Drets Socials la Mesura de Govern: *Consell escolar Municipal, Consell educatiu de ciutat*, que preveu un nou enfoc del CEMB i dels CED. Es tracta en definitiva, que el CEMB jugui el màxim paper deliberatiu que li correspon, més enllà de l'esfera escolar, com veritable consell educatiu i incorporant nous agents.

En conseqüència, entenem que el Consell Escolar de Districte com l'òrgan de participació de la comunitat educativa de Gràcia ha de ser un autèntic fòrum del diàleg educatiu en el territori.

S'ha de dotar d'un nou reglament de funcionament i per això es treballarà durant el primer trimestre del curs 2017-18 en el marc de la Comissió Permanent una proposta que haurà de ser validada pel Consell i posteriorment pel Plenari del Districte.

Des del setembre 2106 s'ha creat la Comissió de mapa escolar amb l'objectiu de treballar en la diagnosi de futures necessitats d'escolarització i d'elaborar propostes que hi donin solució.

Pla Educatiu de barri

Entenem el Pla Educatiu de barri com una nova forma d'entendre el fet educatiu més enllà dels centres d'ensenyament, creant una xarxa educativa territorial que doni una resposta global, integral i més eficaç als reptes que es plantegin a partir d'una diagnosi compartida amb tots els agents socioeducatius d'un barri determinat.

Avançar en la materialització d'un Pla Educatiu de barri en format prova pilot a Vallcarca i els Penitents, d'acord amb l'IMEB.

Objectiu al final de mandat:

- Incrementar la participació dels diferents col·lectius en el Consell Escolar i en les comissions que es puguin crear a l'empareda del nou reglament, molt especialment de l'alumnat.

Pressupost i recursos necessaris

Aquesta mesura ve dotada dels pressupostos propis de l'Ajuntament.

Específicament, el pressupost destinat a algunes de les actuacions és el següent:

Camins escolars: El pressupost destinat a les reformes urbanístiques dels entorns escolars és a càrrec del Programa d'Actuacions de Manteniment a la Via Pública.

Patis oberts: 2n pati obert en període de vacances a càrrec del Districte: 3.400€/anuals

Activitats amb els centres educatius i amb l'alumnat: 30.000€/anuals

Seguiment i avaluació

Es farà un seguiment periòdic de cada actuació amb tots els agents i serveis implicats , del propi Districte, del Consorci d'Educació, així com també amb els centres educatius implicats.

De cadascuna de les actuacions s'elaborarà una fitxa amb les dades de cada actuació i l'avaluació de resultats.

- Camins escolars: actuacions realitzades en cadascun dels camins, reunions, millores urbanístiques, valoració de la comunitat educativa, aspectes pendants.
- Patis oberts: nombre de patis oberts, dades d'ocupació dels patis, activitats realitzades.
- Activitats amb l'alumnat i amb els centres educatius: nombre d'alumnat i centres implicats, valoració del centre de Recursos Pedagògics, valoracions dels centres educatius participants.

Globalment es durà a terme un seguiment periòdic i se n'informarà al Consell escolar del districte.